

"Razem z młodzieżą o uzależnieniach" - raport

Kartuzy, 10.12.2014r

Problemy zasygnalizowane w projekcie

- Coraz **częstsze występowanie zjawiska** zażywania i uzależniania się młodzieży od substancji psychoaktywnych
- **Brak skoordynowanych działań** instytucji i placówek edukacyjnych o charakterze zapobiegawczym występowania zjawiska uzależnienia
- **Mała świadomość** rodziców dotycząca schematów i sytuacji prowadzących do uzależnień oraz brak umiejętności rozpoznawania symptomów świadczących o zażywaniu substancji niedozwolonych.
- **Mała popularność** tematyki i traktowanie jej jako prywatnej sprawy osób bezpośrednio dotkniętych zjawiskiem

Problemy zasygnalizowane w projekcie

- **Ograniczone działania** placówek edukacyjnych w zakresie profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych
- **Problem** jest nadal **nie rozpoznany** w środowiskach szkolnych – brak jest badań i danych pogłębiających wiedzę o skali występowania problemu.
- Konieczność przekazania profesjonalnej wiedzy na temat warunków, symptomów i sytuacji sprzyjających uzależnieniom od środków psychoaktywnych.
- Konieczność wypracowania wśród młodzieży pozytywnych i categorycznych postaw sprzeciwu wobec zjawiska używania substancji zakazanych
- Konieczność uświadomienia **konsekwencji społecznych i zdrowotnych** jakie wiążą się z faktem uzależnień.

Pytania dotyczące spektaklu:

- Czy Kuba mógł zwrócić się do kogoś po pomoc? **TAK**
- Do kogo Wy zwróciłibyście się po pomoc na miejscu Kubby?

Przyjaciele, znajomi, rodzice

Szkoła, poradnie, poradnie internetowe,
telefony zaufania (tych odpowiedzi zabrakło)

- Co zrobilibyście gdyby ktoś z Waszych znajomych miał taki problem jak Kuba?

Rozmowa z Kubą

Rozmowa z rodzicami Kubby

Zgłoszenie na Policję

Pytania dotyczące spektaklu cd.:

- Czy myślicie, że Kuba od razu uzależnił się od heroiny? **NIE**
- Czy używanie narkotyków jest ryzykowne? **TAK**
- Czy używanie marihuany jest ryzykowne? **NIE**
- Czy używanie dopalaczy jest ryzykowne? **NIE**
- Czy trudno kupić narkotyki / dopalacze w Waszej miejscowości? **NIE**
- Czy w Waszym otoczeniu są osoby, które używają narkotyków / dopalaczy? **TAK**
- Czy te osoby zachowują się ryzykownie? **TAK**

Jakie zachowania są ryzykowne?

- Szybka jazda samochodem
- Jazda samochodem po pijanemu, po narkotykach
- Szybka jazda motocyklem
- Ściąganie na klasówce
- Branie narkotyków
- Picie alkoholu
- Sporty ekstremalne
- Imprezy – „domówki” i w klubach
- Skoki na bangee

Pytania o zachowania ryzykowne?

- Czy zdarza Wam się chodzić na imprezy? **TAK**
- Czy chodzicie na dyskoteki do klubów? **TAK**
- Czy jeździcie do klubów do Trójmiasta? **TAK**
- Co ryzykownego może być na takiej imprezie?

Alkohol

Narkotyki

Dopalacze

Pigułka gwałtu

Przypadkowy seks - ciąża

Kradzieże

Pobicie

Jakie zagrożenia czyhają
na młodzież???

Narkotyki i inne substancje psychoaktywne

Europejski Raport Narkotykowy 2013 i 2014

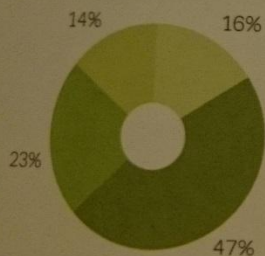
OSOBY UZYWAJĄCE KONOPI INDYJSKICH OBJĘTE LECZENIEM

Charakterystyka

Średni wiek pierwszego użycia **16**

Średni wiek rozpoczęcia leczenia **25**

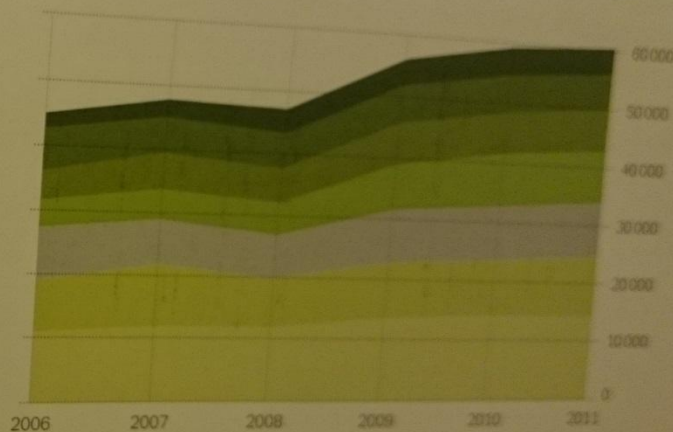

Częstotliwość używania

- Codziennie
- Od dwóch do sześciu razy tygodniowo
- Raz na tydzień lub rzadziej
- Nieużywanie w ostatnim miesiącu / używanie okazjonalne

Palenie
jako podstawowy sposób używania

Trendy w zakresie liczby osób zgłaszających się do leczenia po raz pierwszy

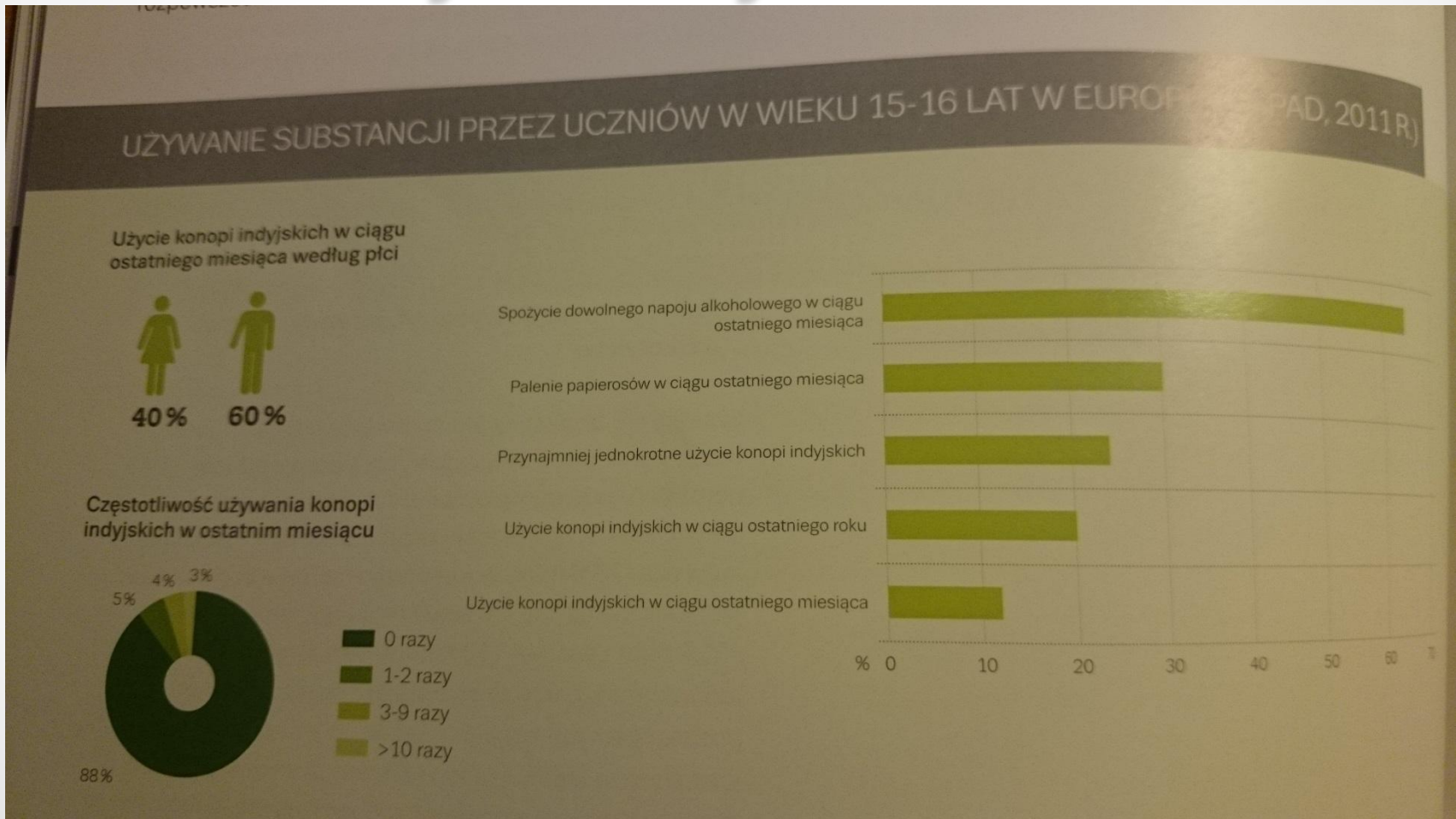
- Wielka Brytania
- Niemcy
- Pozostałe kraje
- Hiszpania
- Francja
- Włochy
- Holandia

Uwaga: cechy charakterystyczne dla wszystkich osób rozpoczynających leczenie, dla których konopie indyjskie są narkotykiem podstawowym. Tendencje dotyczą osób rozpoczynających leczenie, dla których konopie indyjskie są narkotykiem podstawowym. Wskaźniki dla poszczególnych krajów są różne.

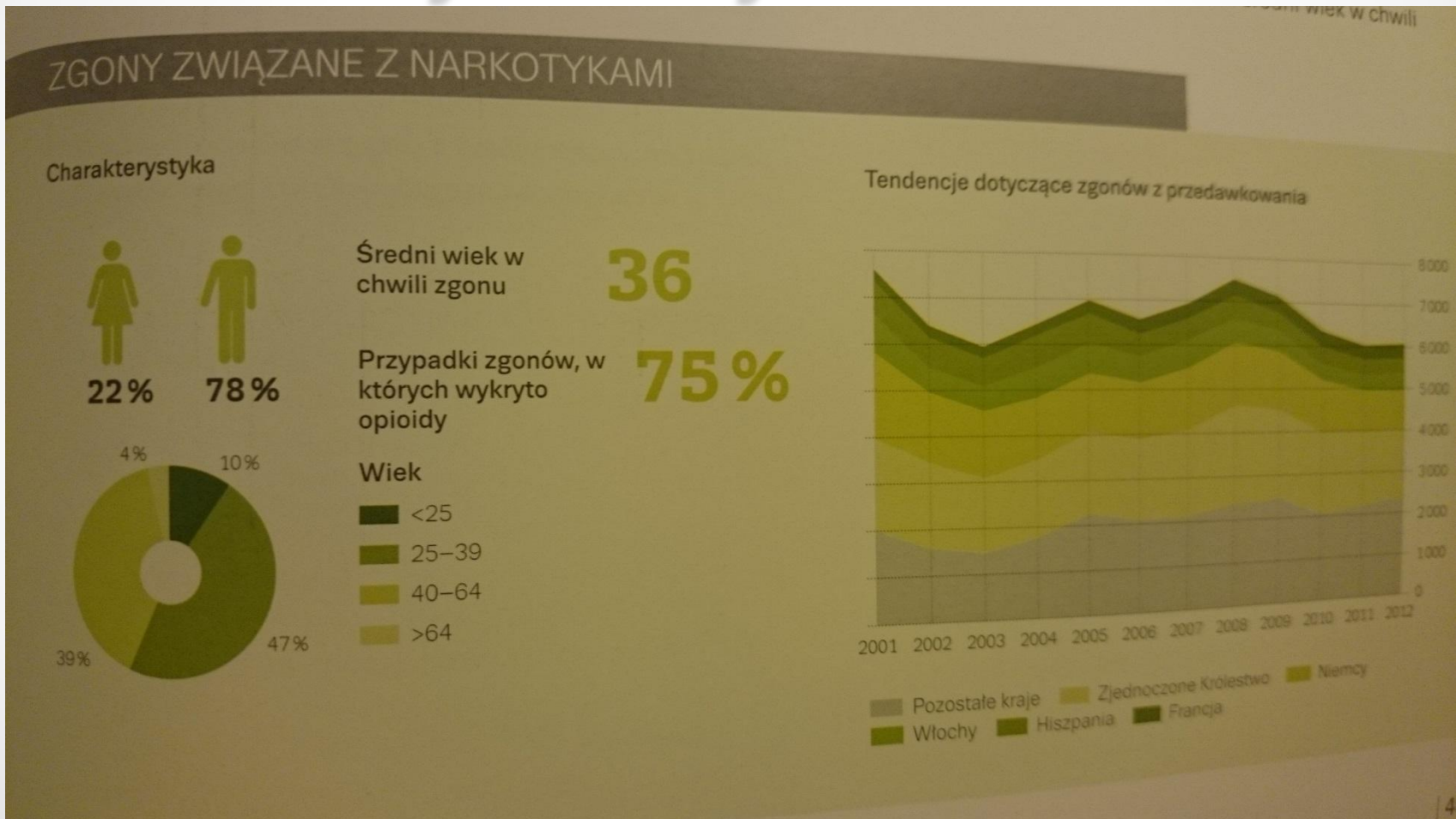
Europejski Raport Narkotykowy 2013 i 2014

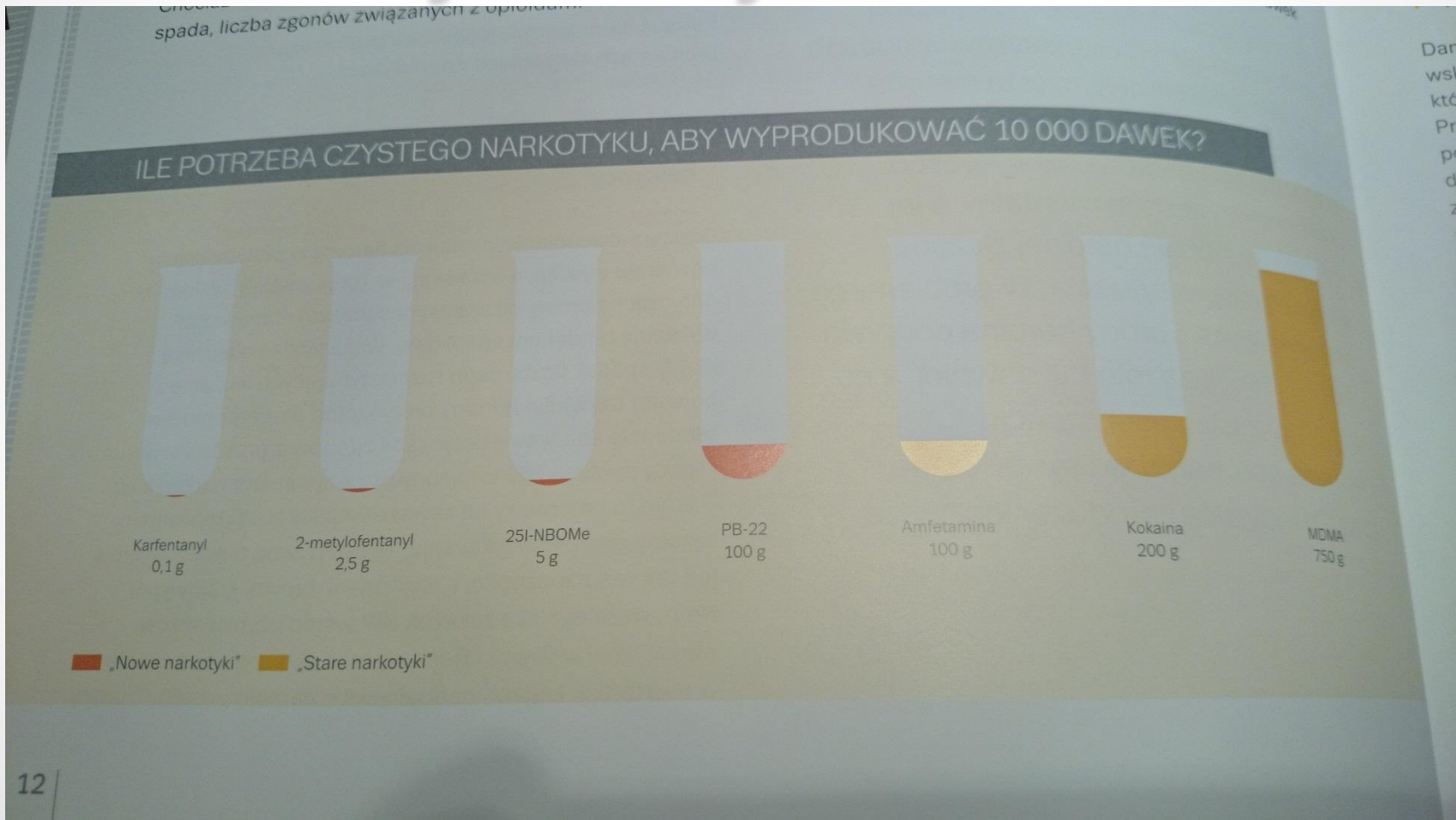
Europejski Raport Narkotykowy 2013 i 2014

Europejski Raport Narkotykowy 2013 i 2014

Europejski Raport Narkotykowy 2013 i 2014

Strongy www

- www.hyperreal.info
- www.eurowid.org
- www.neurogroove.info
- www.bluelight.org

Uzależnienia behavioralne

EU NET ADB – Badanie nadużywania Internetu przez młodzież w Polsce i Europie

TERMINY UŻYWANE W RAPORCIE (badanie młodzieży 14-17 lat)

- **Nadużywanie internetu** – zachowanie charakteryzujące się utratą kontroli nad korzystaniem z internetu. Może prowadzić do izolacji oraz zaniedbywania różnych form aktywności społecznej, nauki, aktywnego wypoczynku, higieny osobistej oraz zdrowia.
- **Dysfunkcyjne korzystanie z internetu** – termin szerszy niż nadużywanie internetu. Obejmuje zarówno nadużywanie internetu, jak i zagrożenie nadużywaniem (tj. przejawianie tylko niektórych objawów).

EU NET ADB – Badanie nadużywania Internetu przez młodzież w Polsce i Europie

Nadużywanie internetu

Najważniejsze wnioski z badania EU NET ADB

- 1,3% polskich respondentów (1,2% dla próby europejskiej) przejawia objawy nadużywania internetu, podczas gdy 12,0% (12,7% dla próby europejskiej) jest zagrożonych nadużywaniem. Łącznie 13,3% (13,9% dla próby europejskiej) dysfunkcyjnie używa internetu.
- Odsetek osób korzystających z internetu w sposób dysfunkcyjny jest najwyższy w Hiszpanii, Rumunii oraz w Polsce, natomiast najniższy – w Niemczech oraz w Islandii.
- Dysfunkcyjne korzystanie z internetu częściej wykazują chłopcy, starsze nastolatki i te osoby, których rodzice mają wykształcenie podstawowe.
- Osoby dysfunkcyjnie korzystające z internetu częściej cierpią na zaburzenia psychospołeczne.

Źródło: www.fdn.pl

EU NET ADB – Badanie nadużywania Internetu przez młodzież w Polsce i Europie

Ryzykowne zachowania

Uwodzenie dzieci w internecie

- 68,6% (63,0% dla próby europejskiej) respondentów kontaktuje się w internecie z osobami, których wcześniej nie spotkało twarzą w twarz.
- 5,4% (5,9% dla próby europejskiej) osób przyznało, że doświadczenie kontaktu z nieznanymi w internecie było dla nich niepokojące lub nieprzyjemne. Wśród osób, które miały kontakty z nieznanymi w internecie odsetek ten wyniósł 9,2% (9,3% dla całej próby europejskiej).
- 30,8% (28,4% dla próby europejskiej) respondentów wybrało się na spotkanie z osobą poznaną w sieci. Wśród osób, które kontaktują się w internecie z nieznanymi było to aż 45,5% (45,7% dla próby europejskiej).

Źródło: www.fdn.pl

EU NET ADB – Badanie nadużywania Internetu przez młodzież w Polsce i Europie

Ryzykowne zachowania

Pornografia

- 67,3% (58,8% dla próby europejskiej) respondentów zetknęło się w internecie z różnego rodzaju materiałami pornograficznymi.
- 32,8% (37,4% dla próby europejskiej) osób, które natrafiło w internecie na tego typu materiały przyznało, że doświadczenie to było dla nich niepokojące lub nieprzyjemne.
- Kontakt z materiałami pornograficznymi w internecie miało więcej chłopców niż dziewczyn.

EU NET ADB – Badanie nadużywania Internetu przez młodzież w Polsce i Europie

Ryzykowne zachowania

Hazard

- 6,3% (5,9% dla próby europejskiej) respondentów uprawia hazard w sieci, natomiast 9,7% (10,6% dla próby europejskiej) robi to poza nią.
- Odsetek osób uprawiających hazard (w sieci i poza nią) jest najwyższy w Rumunii i Grecji.
- Ryzyko dysfunkcyjnego korzystania z internetu jest trzykrotnie większe w przypadku osób uprawiających hazard.

Gry

- 62,75% (61,80% dla próby europejskiej) respondentów gra w gry online.
- Ryzyko dysfunkcyjnego korzystania z internetu jest dwukrotnie większe w przypadku osób grających w gry online.
- Istnieje pozytywna zależność między czasem spędzonym na graniu online a dysfunkcyjnym korzystaniem z internetu.
- Nadużywanie internetu związane z grami online częściej dotyczy chłopców niż dziewczyn.

Źródło: www.fdn.pl

HIV/AIDS i STI

Raport z pomiaru poziomu wiedzy i postaw

uczniów szkół gimnazjalnych odnośnie HIV/AIDS

Przekazywanie wiadomości o HIV/AIDS

- Co czwarty spośród przebadanych gimnazjalistów informacje o HIV/AIDS otrzymał po raz pierwszy w gimnazjum (25%). Niemal co czwarty takie informacje otrzymał w 6 klasie szkoły podstawowej (23%), a blisko połowa na wcześniejszym poziomie edukacji (46%).
- Badana młodzież uważa, że wiadomości na temat problematyki HIV/AIDS należy przekazywać wcześniej niż zostało im to przekazane.
- Co trzeci badany gimnazjalista uważa, że informacje na temat HIV/AIDS powinno przekazywać się w 4 klasie szkoły podstawowej (33%) – była to najczęściej podawana odpowiedź.
- Niemal połowa uważa, że takie informacje należy przekazywać później (43%), a blisko co czwarty uważa, że te informacje należy przekazywać wcześniej (23%)

Raport z pomiaru poziomu wiedzy i postaw

uczniów szkół gimnazjalnych odnośnie HIV/AIDS 2007

Poszukiwanie informacji na temat HIV/AIDS

- **Rozmawianie na tematy dotyczące zagadnień HIV/AIDS**
- Większość gimnazjalistów rozmawia na tematy związane z dojrzewaniem, rozwojem płciowym i zagadnieniami dotyczącymi HIV/AIDS (65%). Tylko co trzeci z uczniów biorących udział w badaniu z nikim na te tematy nie rozmawia (34%).
- Z rodzicami 68%
- Z koleżanką/kolegą 63%
- Z nauczycielem 30 %

Źródło: www.aids.gov.pl

Raport z pomiaru poziomu wiedzy i postaw

uczniów szkół gimnazjalnych odnośnie HIV/AIDS 2007

Powód poszukiwania informacji na temat HIV/AIDS

- Najczęstszym powodem poszukiwania przez uczniów informacji związanych z dojrzewaniem, rozwojem płciowym i zagadnieniami dotyczącymi HIV/AIDS jest ciekawość samej tematyki (70%).
- Co czwarty poszukiwał takich informacji w związku z koniecznością przygotowania się do zajęć szkolnych (23%), co piąty – z powodu obawy, że sam jest zakażony (20%), natomiast dla co dziesiątego powodem było przypuszczenie, że wśród znajomych jest osoba żyjąca z wirusem HIV (11%).

Raport z pomiaru poziomu wiedzy i postaw

uczniów szkół gimnazjalnych odnośnie HIV/AIDS 2007

Nośniki informacji na temat HIV/AIDS

- Dwie trzecie spośród badanych uczniów chcących zdobyć informacje związane z dojrzewaniem, rozwojem płciowym i zagadnieniami dotyczącymi HIV/AIDS po informacje na ten temat sięga do internetu (65%).

Preferowany sposób otrzymywania informacji

- Wśród preferowanych sposobów otrzymywania informacji na temat HIV/AIDS gimnazjaliści najczęściej proponowali stworzenie specjalnie przeznaczonych do tego osobnych zajęć lekcyjnych, bądź wprowadzenie kilkugodzinnych bloków tematycznych na lekcjach takich jak: biologia, przystosowanie do życia w rodzinie czy godzina wychowawcza.
- *Pogadanki z osobami pracującymi w instytucjach zajmujących się tą problematyką, cytując za jednym z uczniów:*

„Aby do szkół przyjeżdżali ludzie zajmujący się tematem HIV/AIDS.”

Źródło: www.aids.gov.pl

Raport z pomiaru poziomu wiedzy i postaw

uczniów szkół gimnazjalnych odnośnie HIV/AIDS 2007

- Niemal dwóch na pięciu gimnazjalistów uważa, że opiekując się osobami żyjącymi z HIV można zakazić się tym wirusem (37%).
- Z tym, że niebezpieczne pod kątem zakażenia wirusem HIV, może być ugryzienie komara lub innych zwierząt, zgadza się jeden na trzech badanych (30%).
- Niemal co szósty z badanych uczniów wskazywał, że produkty spożywcze mogą być powodem zakażenia wirusem HIV (17%). Istotnie częściej tego zdania byli:
 - chłopcy (21%),
 - uczniowie mieszkający na wsiach (20%).

Ogólnopolskie dane z Punktów Diagnostyczno –

Konsultacyjnych w roku 2014

- Nastąpił lekki wzrost wykrytych zakażeń wirusa HIV - 381 (ogółem ok 30 tys. chorych)
- 19% osób zgłaszających się to młodzież do 18 r. ż.
- 78% osób zgłaszających się do PKD to os. heteroseksualne
- 32% wykrytych zakażeń u os. heteroseksualnych
- Niecałe 10% to iniekcyjni użytkownicy narkotyków
- 48% nigdy nie używało prezerwatyw
- 31% miało przypadkowe kontakty seksualne pod wpływem alkoholu
- 14% miało przypadkowe kontakty seksualne pod wpływem narkotyków

Źródło: www.aids.gov.pl

Inne zagrożenia

SEKSTING

Seksting to niebezpieczne zjawisko przesyłania treści o charakterze erotycznym, głównie swoich nagich lub półnagich zdjęć, za pomocą internetu i telefonu komórkowego. Jest ono popularne głównie wśród nastolatków, przede wszystkim z powodu chęci rozrywki, początku fascynacji seksem, zainteresowania płcią przeciwną, braku doświadczenia, ciekawości czy nieśmiałości. Konsekwencje tego zjawiska mogą być bardzo poważne. Niejednokrotnie wysłane znajomemu czy przyjacielowi zdjęcie było przez niego wykorzystywane i trafiło do publicznego obiegu w celu żartu, ośmieszenia czy zemsty po tym jak osoba, która udostępniła zdjęcie zerwała ze swoją dziewczyną czy chłopakiem. Często są również przypadki szantażu, w których odbiorca tego typu zdjęć grozi ich ujawnieniem i opublikowaniem w internecie, próbując skłonić w ten sposób ofiarę do określonego zachowania¹.

Imprezy

Badania młodzieży w Sopocie

- Wyniki badań przeprowadzonych wśród sopockiej młodzieży I klas szkół ponadgimnazjalnych (przez Pracownię Badań Społecznych w maju 2006) wskazały na konieczność zdiagnozowania problemów związanych z tzw. „imprezowaniem” w lokalach. Szczególny niepokój wzbudziły wypowiedzi młodzieży, dotyczące miejsc, w których spożywany jest alkohol oraz pozostałe substancje psychoaktywne, według których aż **30%** badanych osób wskazało dyskoteki jako miejsce zażywania wszelkich substancji psychoaktywnych (dane: Raport z badania PBS DGA Spółka z o.o.).

- W 2007 roku zostały przeszkolone osoby (specjaliści) i powstał nowy program redukcji szkód w Sopocie - Partyworking Czyste Dźwięki w sopockich lokalach.
- Już po roku działania partyworkingu ilość osób nieletnich będących pod wpływem alkoholu zatrzymanych na ulicach miasta zmniejszyła się o 50% (UMS zbierał dane z KMP).

Czym jest partyworking?

- Praca metodą „outreach” (- wyjście do; - sięganie poza), czyli pracy poza instytucjami, w środowisku przebywania klienta. Jest to niezwykle ciekawa i innowacyjna metoda, która znajduje coraz szersze grono zwolenników. Metoda ta, poprzez swoje zindywidualizowanie, ukierunkowanie na zasoby i potrzeby klienta, a także elastyczność i niezinstytucjonalizowanie, staje się niezwykle skuteczna.

Czym jest partyworking?

- Praca metodą „outreach” realizowana jest poprzez Streetworking (praca prowadzona na ulicy) oraz Partyworking (praca w klubach, w których odbywają się imprezy muzyczne (partyworkerzy pracujący w ramach Alternative Dance, bądź realizujący program Czyste Dźwięki). W Polsce tradycje pracy metodą streetworkingu sięgają kilkunastu lat. Dominująca większość środowisk pracujących w Polsce tą metodą to organizacje pozarządowe, które same ten nurt zainicjowały.

Czym jest partyworking?

- Działania są prowadzone w miejscach zabaw i rozrywki, gdzie łatwo jest dotrzeć do konkretnej grupy odbiorców, czyli w pubach, klubach, dyskotekach i imprezach masowych. Zawsze jest oparty o filozofię redukcji szkód.
- Redukcja szkód - wszelkie działania, których celem jest minimalizacja rozmaitych szkód i zagrożeń związanych z życiem we współczesnym społeczeństwie. Najczęściej terminu "redukcja szkód" (ang. *harm reduction*) używa się w odniesieniu do narkomanii i innych uzależnień.

Dlaczego partyworking?

- bezpośredni kontakt z klientem w jego środowisku
- budowanie relacji i udzielanie informacji, przy zachowaniu tajemnicy zawodowej
- metoda elastyczna, nowatorska, oparta na kontakcie odbiorców programu według ich zasad (z programu korzysta ten, kto chce)
- ogranicza stygmatyzację odbiorcy i jest adekwatna do jego potrzeb
- możliwość interwencji i szybkiego reagowania w sytuacjach kryzysowych

Jak to działa?

- W każdym klubie są wydzielone odpowiednie miejsca widoczne dla klubowiczów, odpowiednie do wyciszenia i do rozmowy
- Partyworkerzy mają na sobie koszulki i identyfikatory po to, aby byli widoczni w klubie
- W razie potrzeby dysponują również wodą, alkomatem, alkogoglami, prezerwatywami i stoperami
- W „kiosku” partyworkerzy mają do dyspozycji apteczkę i ulotki dotyczące projektu, problematyki HIV/AIDS, alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz miejsc, w których można otrzymać pomoc

Jak to działa?

- W każdym klubie są wydzielone odpowiednie miejsca widoczne dla klubowiczów, odpowiednie do wyciszenia i do rozmowy
- Partyworkerzy mają na sobie koszulki i identyfikatory po to, aby byli widoczni w klubie
- W razie potrzeby dysponują również wodą, alkomatem, alkogoglami, prezerwatywami i stoperami
- W „kiosku” partyworkerzy mają do dyspozycji apteczkę i ulotki dotyczące projektu, problematyki HIV/AIDS, alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz miejsc, w których można otrzymać pomoc

Jak przeciwdziałać???

- Programy edukacyjne z zakresu uzależnienia od alkoholu, narkotyków i tzw. Nowych Substancji Psychoaktywnych (zwiększyć ich częstotliwość i jakość)
- Programy edukacyjne z zakresu chorób przenoszonych drogą płciową w tym HIV/AIDS, HCV, w tym działania poekspozycyjne
- Wprowadzić edukację na temat zachowań ryzykownych
- Programy redukcji szkód na terenie klubów i dyskotek (Partyworking)

- Włączenie rodziców w programy edukacyjne, w tym zajęcia edukacyjne prowadzone głównie dla rodziców
- Wybrać, wyszkolić i wesprzeć w działaniu Liderów Młodzieżowych
- Programy KBPN Canabis i program FreD goes Net
- Wprowadzić nowe i uatrakcyjnić zajęcia poza lekcyjne dla młodzieży dot. spędzania wolnego czasu (skonsultowane z nimi, dostosowane do ich potrzeb)
- Włączyć do współpracy wszystkie zainteresowane instytucje

Czynniki ryzyka wg J. D. Hawkins

Do najpoważniejszych zachowań ryzykownych zalicza się:

- używanie alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
- wczesną aktywność seksualną,
- zachowania agresywne i przestępcze,
- porzucenie nauki szkolnej,
- ucieczki z domu.

Czynniki chroniące wg J. D. Hawkins

Za najważniejsze czynniki chroniące na ogół uważa się:

- silną więź emocjonalną z rodzicami,
- ogólnie pozytywne relacje z dorosłymi (posiadanie autorytetów),
- zainteresowanie nauką szkolną i aspiracje edukacyjne,
- regularne praktyki religijne,
- poszanowanie prawa, norm i wartości,
- przynależność do pozytywnej grupy społecznej,
- angażowanie się w działania prospołeczne.

Ważne adresy, telefony

- www.kbpn.gov.pl
- www.aids.gov.pl
- www.narkomania.org.pl
- www.candisprogram.pl
- www.fdn.pl
- **116 111** Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży
www: <http://www.116111.pl/>
czynny: od poniedziałku do soboty w godz. 12—20
koszt połączenia: połączenie bezpłatne

Ważne adresy, telefony

- **801 199 990** Ogólnopolski Telefon Zaufania Narkotyki — Narkomania

www: www.kbpn.gov.pl/portal?id=111047

czynny: codziennie w godzinach 16—21

koszt połączenia: całe połączenie płatne 35 gr

- **801 888 448, 22 692 82 26** Telefon zaufania HIV/AIDS

www: <http://www.aids.gov.pl/>

czynny: od poniedziałku od 9.00 do soboty do 21.00

koszt połączenia: numer 801: połączenie płatne za pierwszą minutę połączenia; numer warszawski: normalna opłata za połączenie

- Dziękujemy za uwagę....